



**Referanser:**

**Arkivsak:** 18/03032-48

**Saksdokumenter:**

KR 24.1/20 Dnk Årsregnskap 201\_ENDELIG\_v1

## Årsregnskap for Den norske kirke 2019

### Sammendrag

Kirkerådet skal fastsette og godkjenne regnskapet for rettssubjektet Den norske kirke (Dnk) for 2019 med hjemmel i bestemmelsene i kirkelovens § 25 og Kirkemøtets budsjettreglement § 10. Årsberetning og årsregnskapet for 2019 følger regnskapslovens bestemmelser med unntak for føring av pensjonsforpliktelsen, jf. forskrift om rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja.

Årsregnskapet for Dnk for 2019 viser et overskudd på 16,6 mill. kroner, hvorav driftsresultat på -0,4 mill. kroner og netto finansposter 17,0 mill. kroner. Regnskapet er revidert av EY, og Kirkerådet har mottatt utkast til en ren revisjonsberetning. Overskuddet foreslås overført til fri egenkapital.

Kirkerådet vedtok budsjett for 2019 i sak 67/18 med et budsjettert underskudd på 92,8 mill. kroner. I sak 58/19, Regnskapsrapport pr. juli 2019 og prognose 2019, ble Kirkerådet orientert om en forventet resultatforbedring, hvor prognosen tilsa et underskudd på 19,5 mill. kroner, og dermed en forbedring sammenlignet med vedtatt budsjett på 73,3 mill. kroner.

Budsjett og prognoser var eksklusive finansposter. Forskjellene mellom budsjett og årsregnskap skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader enn budsjettert, mindreforbruk i bispedømmerådene og høye finansinntekter.

Det foreslås at bispedømmerådene, i medhold av Kirkemøtets budsjettreglement § 6, fjerde ledd, gis anledning til å benytte eventuelt mindreforbruk fra 2019 i 2020. Merforbruk håndteres gjennom reduksjon i budsjett for 2020.

Kirkemøtet orienters om Dnk sitt årsregnskap for 2019, jf. KR 9/20 Kirkemøtets fordeling av midler for 2021 og orientering om budsjett for 2020.

### Forslag til vedtak

1. Kirkerådet fastsetter og godkjenner vedlagte «Årsregnskap 2019 Den norske kirke».
2. Årsresultatet for 2019 på 16,6 mill. kroner overføres til fri egenkapital.
3. Mindreforbruket i enhetene gjøres tilgjengelig per gruppe for den enkelte enhet som kan budsjettere med dette for 2020.
4. Merforbruk i 2019 for den enkelte enhet og gruppe må dekkes inn i budsjett 2020 slik det fremkommer i denne sak.

# Saksorientering

## Bakgrunn

Med hjemmel i kirkelovens § 25 og i henhold til Kirkemøtets budsjettreglement § 10, er det Kirkerådet som fastsetter og godkjenner årsregnskapet og legger det frem for Kirkemøtet til orientering. Det vises til vedlagte «Årsregnskap 2019 Den norske kirke», med årsberetning, resultatregnskap, balanse og noter.

For de fleste selskapsformer er det styret som fastsetter regnskapet og signerer på det, mens det er generalforsamlingen som godkjenner regnskapet. For Dnk er det avklart med revisor at det kan legges til grunn en forståelse om at det er styret, Kirkerådet, som både fastsetter og godkjenner årsregnskapet, etter samme regelverk som for stiftelser.

Årsregnskapet for Den norske kirke er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. I medhold av kirkeloven § 25 fjerde ledd, har Barne- og familiedepartementet gjort unntak fra regnskapslovens bestemmelser om regnskapsføring av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader. I forskrift om rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja er det fastsatt at Dnk sine pensjonsforpliktelser ikke skal føres i balansen, men utførlig opplyses om i note for å sikre relevant og nødvendig informasjon til regnskapsbrukere. Pensjonsforpliktelsene fremgår av regnskapets note 4. Regnskapsavleggelsen følger også bestemmelsene i økonomiregelverk for rettssubjektet Den norske kirke.

### Årsregnskap 2019

Årsregnskapet for Dnk består av to lovpålagte deler: 1) årsberetning 2) årsregnskap. Årsregnskapet er lagt ved saken. Begge dokumenter skal signeres av styret og daglig leder; i Dnk sitt tilfelle Kirkerådets medlemmer og -direktør.

### Dnk-regnskap 2019

Årsregnskapet for 2019 viser et overskudd på 16,6 mill. kroner. Det tilsvarende årsoverskuddet i 2018 var 23,6 mill. kroner. Alle tall i tabellene er i hele mill. kroner:

<b>Dnk samlet</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Tilskudd og varer for videresalg	571,1	506,1
Lønnskostnad	1 415,4	1 379,4
Annen driftskostnad og avskrivninger	294,2	231,5
<b>Sum kostnader</b>	<b>2 281,2</b>	<b>2 117</b>
Driftsinntekter	-2 280,8	-2 129,4
<i>Finansposter</i>	<i>-17</i>	<i>-11,3</i>
<b>Årsoverskudd</b>	<b>-16,6</b>	<b>-23,7</b>

Resultatet er vesentlig bedre enn budsjett. Dette skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader enn budsjettet, mindreforbruk i bispedømmerådene og høye finansinntekter.

	<b>Avvik</b>	<b>Forklaring</b>
Finansinntekter	17,0	Ikke budsjettet
Pensjon	30,0	Inntektsført avsetning 2018
Pensjon	22,8	Redusert premie
BDR	19,4	Mindreforbruk

Kirkerådet vedtok budsjett for 2019 i sak 67/18 med et budsjettet underskudd på 92,8 mill. kroner. I sak 58/19, Regnskapsrapport pr. juli 2019 og prognose 2019, ble Kirkerådet orientert om en forventet resultatforbedring, hvor prognosen tilsa et underskudd på 19,5 mill. kroner, og dermed en forbedring sammenlignet med vedtatt budsjett på 73,3 mill. kroner.

Budsjett og prognoser var eksklusive finansposter. Forskjellene mellom budsjett og årsregnskap skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader enn budsjettet, mindreforbruk i bispedømmerådene og høye finansinntekter.

#### *Kostnader – Tilskudd og varer for videresalg*

Utbetalte tilskudd og varer for videresalg var i 2019 på 571,1 mill. kroner, og gjelder i hovedsak tilskudd til fellesråd og menighetsråd til trosopplæring, diakoni, kirkelig undervisning, kirkemusikk og tilskudd til domkirkene i Oslo og Nidaros (gruppe 1B). Internasjonale og økumeniske organisasjoner (gruppe 2). Andre institusjoner og kirkelige formål (gruppe 3) og Ovf-midler.

#### *Kostnader – Lønnskostnad*

Lønnskostnadene i 2019 ble på 1 415,4 mill. kroner. Kostnadene relaterer seg til lønn, pensjonspremie og andre ytelser til ansatte og folkevalgte i rettssubjektet Den norske kirke.

#### *Kostnad – Annen driftskostnad og avskrivninger*

Regnskapsførte kostnader inklusive avskrivninger var i 2019 på 294,2 mill. kroner.

#### *Driftsinntekter*

Driftsinntektene i 2019 var på 2 280,8 mill. kroner. Inntektene kommer hovedsakelig i form av tilskudd fra Barne- og familiedepartementet. En mindre del av inntekten relaterer seg til salg av varer og tjenester og tilskudd fra andre.

#### *Finansposter*

Netto inntekter fra finansposter var i 2019 på 17 mill. kroner.

#### *Årsresultat*

Samlet årsresultat for Dnk i 2019 ble på 16,6 mill. kroner. Årsresultatet går til styrking av den frie egenkapitalen.

### **Finansplasseringer**

Finansplasseringene utgjør 247 mill. kroner hvorav 18,9 mill. kroner tilhører Den norske kirkes landsfond og forvaltes av Alfred Berg. Resterende plasseringer består av en portefølje forvaltet av Grieg Investor, samt et pengemarkedsfond forvaltet av Alfred Berg.

153 mill. kroner ble i mars 2019 plassert i en fondsportefølje hos finansrådgiver Grieg Investor. Denne erstatter tidligere plasseringer hos KLP pengemarked og Storebrand Likviditet. Griegporteføljen består av 30 pst. aksjer, 60 pst. obligasjoner og 10 pst. i pengemarkedet. Ved årets utgang er markedsverdien på Griegporteføljen 161,5 mill. kroner. I regnskapet pr 31.12 er porteføljen imidlertid vurdert til laveste av anskaffelseskost og markedsverdi.

Finansinntekter er bokført i 2019 med 17 mill. kroner som representerer renteinntekter og realiserte finansinntekter. Verdiøkninger på våre finansplasseringer er om lag 13,6 mill. kroner. Denne verdiøkningen inngår imidlertid ikke i bokførte inntekter da de ikke representerer realiserte gevinster.

### **Egenkapital**

Dnk har i løpet av 2019 styrket egenkapitalen og den finansielle stillingen. Dette skyldes et overskudd på ordinær drift på 16,6 mill. kroner, samt et ekstraordinært tilskudd fra Barne- og familiedepartementet på 70 mill. kroner. Tilskuddet er ført direkte mot egenkapitalen. Ved utgangen av 2019 utgjorde egenkapitalen 311 mill. kroner mot 224,7 mill. kroner året i 2018.

### **Utkast til revisors beretning for 2019**

Dnk er revisjonspliktig og EY er revisor for rettssubjektet. Revisor skal ved avleggelsen av årsregnskapet avgi revisjonsberetning for å bekrefte at dette er korrekt. Kirkerådet har for

regnskapsåret 2019 mottatt et utkast til ren revisjonsberetning. Signert beretning vil foreligge så snart revisor har mottatt signert versjon av årsregnskapet.

### Mindreforbruk i enhetene

Alle bispedømmene med unntak av Borg har i 2019 hatt lavere forbruk enn budsjett. I sum utgjør mindreforbruket i bispedømmene 19,4 mill. kroner. Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland har størst mindreforbruk, hhv. 5,3 mill. kroner og 4,0 mill. kroner. For begge bispedømmene er hovedforklaringen vakanser og rekrutteringsutfordringer. Borg har hatt 1,6 mill. kroner høyere forbruk enn budsjett. Borgs budsjettet reflekterer en betydelig innsparing som ikke fullt ut ble oppnådd. Tabellen under gir en oppstilling av mindreforbruket i enhetene:

	<b>Dnk 2019</b>	<b>Resultat</b>	<b>hvorav</b>	<b>hvorav</b>
	<i>alle tall hele 1000 kr</i>		<b>1A (drift)</b>	<b>1B (tilskudd)</b>
210	Oslo	3 212	2 824	388
220	Borg	-1 576	-1 965	389
230	Hamar	2 025	1 654	371
240	Tunsberg	1 173	853	320
245	Gravplassforv	117	117	
250	Agder og Telemark	84	60	24
260	Stavanger	1 887	1 766	121
270	Bjørgvin	666	-204	870
280	Møre	2 432	2 210	222
290	Nidaros	16	-485	501
300	Sør-Hålogaland	5 318	4 991	327
310	Nord-Hålogaland	4 041	3 264	777
311	Svalbard	26	26	
	<b>Sum</b>	<b>19 421</b>	<b>15 111</b>	<b>4 310</b>

Mindreforbruket har primært oppstått innen budsjettgruppe 1A (driftsmidler) med kr 15,1mill. kroner. Budsjettgruppe 1B viser et mindreforbruk på 4,3 mill. kroner. Dette gjelder tilskudd til eksterne mottakere.

### Rettssubjektet, Kirkerådet og Bispemøtet

Målt mot budsjett har de tre sentralkirkelige enhetene (prefiks 110-130) hatt betydelige mindreforbruk. Dette har i særlig grad oppstått innenfor prefiks 110 hvor pensjonseffekten kommer til syne.

	<b>Dnk 2019</b>	<b>Resultat</b>	<b>Hvorav</b>	<b>Hvorav</b>
	<i>alle tall hele 1000kr</i>		<b>1A</b>	<b>1B</b>
110	rDnk	92 807	92 815	-8
120	Kirkerådet	13 047	13 188	-141
130	Bispemøtet	1 480	1 480	
	<b>Sum</b>	<b>107 334</b>	<b>107 483</b>	<b>-149</b>

I forbindelse med gjennomgang av årsregnskapet er finansinntektene nedjustert med 13,65 mill. kroner, jfr. urealisert finansgevinst. Dette leder til at mindreforbruket på prefiks 110 reduseres fra 92,8 mill. kroner til 79,2 mill. kroner.

### 110 Rettssubjektet

Prefiks 110 viser et samlet forbruk på 382,9 mill. kroner, sammenlignet med budsjett gir dette et mindreforbruk på 92,8 mill. kroner eller 20 pst. Mindreforbruket oppstår både innen personal- og øvrige driftskostnader.

<b>110 rDnk</b>	<b>Regnskap 2019</b>	<b>Budsjett 2019</b>	<b>Avvik</b>
<i>Personale</i>	244 271	296 436	52 165
<i>Tilskudd</i>	81 390	81 382	-8
<i>Driftskostn</i>	80 514	119 742	39 228
<b>Kostnader</b>	<b>406 175</b>	<b>497 560</b>	<b>91 385</b>
Inntekter	-23 298	-21 876	1 422
<b>Sum</b>	<b>382 877</b>	<b>475 684</b>	<b>92 807</b>

Tilskudd 1B/2/3 er ikke medtatt i oppstillingen. Store deler av mindreforbruket relaterer til lavere pensjonskostnader og noe lavere kostnader i forbindelse med kirkevalget.

### **120 Kirkerådet**

Kirkerådet (KR) hadde et forbruk på 93,7 mill. kroner i 2019 hvilket er en budsjettbesparelse på 12,2 pst. eller 13 mill. kroner. Mindreforbruket har ligget i denne størrelse gjennom 2019 og er i toppnotatene forklart med blant annet vakanser og mindreforbruk i dåpssatsingen.

<b>120 KR</b>	<b>Regnskap 2019</b>	<b>Budsjett 2019</b>	<b>Avvik</b>
<i>Personale</i>	49 498	52 204	2 706
<i>Tilskudd</i>	20 447	20 306	-144
<i>Driftskostn</i>	39 963	49 382	9419
<b>Kostnader</b>	<b>109 908</b>	<b>121 892</b>	<b>11 984</b>
Inntekter	-16 175	-15 112	1 063
<b>Sum</b>	<b>93 733</b>	<b>106 780</b>	<b>13 047</b>

9,3 mill. kroner av avviket er oppstått innenfor de fire koststedene kommunikasjon, kirkefag, økumenikk og felles administrasjon.

### **130 Bispemøtet**

Bispemøtet (BM) hadde et mindreforbruk på 1,48 mill. kroner i 2019.

<b>130 BM</b>	<b>Regnskap 2019</b>	<b>Budsjett 2019</b>	<b>Avvik</b>
<i>Personale</i>	2 731	3 459	728
<i>Driftskostn</i>	3 100	3 852	752
<b>Sum</b>	<b>5 831</b>	<b>7 311</b>	<b>1 480</b>

### **Disponering av årsresultat**

Årsregnskapet viser et overskudd for Dnk for 2019 på 16,6 mill. kroner. Det foreslås at overskuddet overføres egenkapitalen.

Årsresultatet kan benyttes til bygging av langsiktig egenkapital eller vedtas stilt til disposisjon for enhetene i Dnk.

Med utgangspunkt i ressursbehovet for å levere på de målsettinger Dnk er forpliktet på og valgt organisering med desentralt budsjettansvar og ansvar for måloppnåelse på enhetsnivå, forslås det at mindreforbruket i enhetene 210-311 gjøres tilgjengelig for enhetene, men i sum begrenset til rettssubjektets årsoverskudd på kr 16,6 mill. Dette tilsier at hver enhet kan benytte 87 pst. av mindreforbruket. Enheter som har merforbruk må dekke dette inn i 2020. Se Kirkemøtets budsjettreglement § 6, fjerde ledd. Se justert ramme i tabell under.

	<b>Dnk 2019</b>	<b>Resultat</b>	<b>hvorav</b>	<b>hvorav</b>	<b>Justering ramme 2020</b>
	<i>alle tall hele 1000 kr</i>	<i>Mer- /mindreforbruk</i>	<b>1A drift</b> <i>Mer- /mindreforbruk</i>	<b>1B tilskudd</b> <i>Mer- /mindreforbruk</i>	
210	Oslo	3 212	2 824	388	2794
220	Borg	-1 576	-1 965	389	-1576
230	Hamar	2 025	1 654	371	1762
240	Tunsberg	1 173	853	320	1021
245	Gravplassforv	117	117		102
250	Agder og Telemark	84	60	24	73
260	Stavanger	1 887	1 766	121	1642
270	Bjergvin	666	-204	870	579
280	Møre	2 432	2 210	222	2116
290	Nidaros	16	-485	501	14
300	Sør- Hålogaland	5 318	4 991	327	4627
310	Nord- Hålogaland	4 041	3 264	777	3516
311	Svalbard	26	26		23
	<b>Sum</b>	<b>20 901</b>	<b>16 591</b>	<b>4 310</b>	<b>16 691</b>